

IV

(Akty přijaté před 1. prosincem 2009 podle Smlouvy o ES, Smlouvy o EU a Smlouvy o Euratomu)

DOPORUČENÍ KOMISE

ze dne 9. října 2009

k mobilizaci informačních a komunikačních technologií pro usnadnění přechodu k energeticky účinnému, nízkouhlíkovému hospodářství

(2013/105/ES)

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na článek 211 této smlouvy,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) V dubnu 2006 Evropský parlament a Rada přijaly směrnici o energetické účinnosti u konečného uživatele a o energetických službách⁽¹⁾ vytvářející rámec pro opatření, která řeší potenciál úspory energie v odvětvích konečného využití energie nezahrnutých do systému obchodování s emisemi (ETS).
- (2) Národní akční plány energetické účinnosti (NEEAP) požadované ve směrnici 2006/32/ES hrají klíčovou úlohu v plánování vnitrostátních opatření, které řeší energetickou účinnost s výjimkou ETS, a v podávání zpráv o jejich plnění. Rada členských států EU ve svých prvních NEEAP stanovila plány využití potenciálu IKT v úspoře energie⁽²⁾.
- (3) V říjnu 2006 přijala Komise *Akční plán pro energetickou účinnost: využití možností*⁽³⁾, v němž se zdůrazňuje nutnost provést systémové změny s cílem změnit vzorce chování naší společnosti tak, abychom při zachování naší kvality života využívali méně energie.
- (4) V březnu 2007 následně Evropská rada potvrdila cíl uspořít 20 % spotřeby energie EU ve srovnání s projekcemi pro rok 2020 a schválila cíl snížit emise skleníkových plynů do roku 2020 o 20 %. Evropská rada rovněž vyzvala k vypracování udržitelné klimatické a energetické politiky EU s vědomím souvislosti mezi spotřebou energie a emisemi uhlíku. Očekává se, že využití poten-

ciálu snížení spotřeby energie EU o 20 % povede k významným úsporám nákladů a přínosům pro životní prostředí.

- (5) V lednu 2008 přijala Komise sdělení *20 a 20 do roku 2020: změna klimatu je pro Evropu příležitostí*, které obsahuje rozsáhlý soubor konkrétních návrhů ukazujících, že dohodnuté cíle změny klimatu jsou technologicky a ekonomicky proveditelné a poskytují jedinečnou obchodní příležitost pro tisíce evropských společností⁽⁴⁾. Návrhy schválila Evropská rada⁽⁵⁾ a Evropský parlament v prosinci 2008.
- (6) V květnu 2008 přijala Komise sdělení *Zlepšování energetické účinnosti prostřednictvím informačních a komunikačních technologií*⁽⁶⁾, v němž uznává potenciál informačních a komunikačních technologií (IKT) poskytovat nákladově efektivní prostředky pro zvýšení energetické účinnosti v celém odvětví a v širší občanské společnosti.
- (7) V červenci 2008 přijala Komise sdělení o *Akčním plánu pro udržitelnou spotřebu a výrobu a udržitelnou průmyslovou politiku*⁽⁷⁾, (SCP/SIP) s návrhy zaměřenými na zlepšení environmentální výkonnosti výrobků během jejich celého životního cyklu, zvýšení poptávky po více udržitelném zboží a na podporu průmyslu EU, aby využíval výhody vyplývající z inovačních příležitostí.
- (8) Na podporu akčního plánu SCP/SIP a na základě souvisejícího pověření ve sdělení *Integrovaná politika produktů: Formování myšlení o environmentálním životním cyklu*⁽⁸⁾ zpracovává Komise prostřednictvím svého společného výzkumného střediska příručku⁽⁹⁾ týkající se kvantifikace a analýzy dopadu životního cyklu výrobků a procesů na životní prostředí včetně emisí uhlíku a energetické účinnosti.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 114, 27.4.2006, s. 64.

⁽²⁾ Jak je uvedeno ve shrnutí celkového posouzení všech 27 národních akčních plánů energetické účinnosti, „Společný postup v úspoře energie“, SEK(2009) 889 v konečném znění, vyžadovaném směrnicí 2006/32/ES.

⁽³⁾ KOM(2006) 545.

⁽⁴⁾ KOM(2008) 30.

⁽⁵⁾ Závěry Evropské rady, prosinec 2008, 17271/1/08 REV 1, 13. února 2009.

⁽⁶⁾ KOM(2008) 241.

⁽⁷⁾ KOM(2008) 397.

⁽⁸⁾ KOM(2003) 302.

⁽⁹⁾ Příručka pro mezinárodní referenční systém životního cyklu (ILCD) and podpůrná datová síť. <http://lct.jrc.ec.europa.eu/eplca/deliverables/international-reference-life-cycle-data-system-ilcd-handbook>.

- (9) V listopadu 2008 Komise přijala plán evropské hospodářské obnovy⁽¹⁾ pro rychlejší návrat k hospodářskému růstu, v němž se zdůrazňuje neodkladná potřeba investování do energetické účinnosti a čistých technologií. Komise za účelem plnění tohoto plánu navrhla ve sdělení *Investujme dnes do Evropy zítřka*⁽²⁾ soubor opatření na vyčlenění finanční podpory pro energetiku a vysokorychlostní širokopásmové sítě.
- (10) Jako součást plánu evropské hospodářské obnovy zahájila Komise partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem, která jsou zaměřena na další rozvoj zelených technologií a inteligentní energetické infrastruktury v oblasti budov, výroby a dopravy: iniciativa Energeticky účinné budovy, Továrny budoucnosti a Zelená auta.
- (11) V prosinci 2008 přijala Komise Akční plán zavádění inteligentních dopravních systémů v Evropě a s ním spojený návrh směrnice, která stanoví rámec pro zavádění inteligentních dopravních systémů (ITS) v oblasti silniční dopravy a styčné body s jinými druhy dopravy⁽³⁾. Komise navrhla konkrétní opatření zaměřená na urychlené zavádění ITS s cílem zvýšit energetickou účinnost v dopravních systémech.
- (12) Využívání energie v zařízeních a službách IKT představuje přibližně 8 % elektrické energie v EU a 2 % emisí uhlíku⁽⁴⁾. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/32/ES ze dne 6. července 2005 o stanovení rámce pro určení požadavků na ekodesign energetických spotřebičů⁽⁵⁾ stanoví pro celou EU pravidla pro uvádění energetických spotřebičů na trh, včetně produktů IKT, pokud jde o jejich energetickou účinnost a vliv na životní prostředí po dobu celého životního cyklu. Směrnice také poskytuje příležitost pro dobrovolné iniciativy předložené průmyslem.
- (13) Komise ve sdělení *k mobilizaci informačních a komunikačních technologií pro usnadnění přechodu k energeticky účinnému nízkouhlíkovému hospodářství*⁽⁶⁾ zdůraznila nevyužitý potenciál odvětví IKT v oblasti systémového zlepšování vlastních procesů, včetně provozu, výroby, poskytování služeb a řízení dodavatelských řetězců.
- (14) Výsledky veřejné konzultace⁽⁷⁾ uveřejněné v září 2009 potvrdily, že různé společnosti mají v současné době různé strategie ke snížení energetické náročnosti a vlivu na životní prostředí. Koordinovaný přístup by lépe upozornil na příležitosti, pomohl v zaměření investic, vedl k hospodářským přínosům pro dané odvětví jako celek a přispěl k dosažení cílů v oblasti energetické účinnosti.
- (15) Je nanejvýš důležité, aby si odvětví IKT stanovilo náročné cíle pro snížení energetické náročnosti svých procesů a jejich vlivu na životní prostředí. Pokrok v dosahování těchto cílů by měl být měřitelný a ověřitelný. Cíle by se měly aktualizovat s tím, jak budou k dispozici spolehlivější výchozí údaje. Odvětví IKT vyjádřilo zájem na ustavení Fóra pro energetickou účinnost IKT (IKT4EE), které by pracovalo s cílem přijmout a zavést rámcový systém pro měření energetických a uhlíkových stop v odvětví a stanovit cíle a určit srovnatelný pokrok.
- (16) Pro účely tohoto doporučení se odvětvím IKT rozumí odvětví výroby IKT, odvětví obchodu s IKT a odvětví služeb IKT podle definic Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj⁽⁸⁾.
- (17) Odhaduje se, že zlepšení dosažená pomocí IKT v jiných odvětvích by mohla znamenat úsporu asi 15 % celkového objemu emisí uhlíku do roku 2020⁽⁹⁾. Podle předpokladů lze v krátkodobém výhledu dosáhnout významných zvýšení energetické účinnosti pomocí IKT v oblasti budov a stavebnictví, v dopravní logistice a ve využití energie u konečného spotřebitele.
- (18) Odvětví IKT může poskytnout nástroje pro simulaci, modelování, analýzu a vizualizaci, které jsou naprosto nezbytné pro usnadnění celého přístupu stavebnictví k projektu a provozu budov, který bere v úvahu řadu faktorů ovlivňujících poptávku po energii. Investice však brzdí skutečnost, že za celé odvětví neexistují spolehlivé a transparentní prostředky pro kvantifikaci a sledování úspor energie a nákladů v průběhu času, které by v ideálním případě vytvořily základnu pro strategie a nástroje projektů.
- (19) Odvětví dopravy a logistiky silně závisí na používání IKT, pokud jde o fungování a optimalizaci celkové činnosti tohoto odvětví, zejména pak požadavků na dopravu a skladování. Z toho důvodu jsou dobře připravena převzít vedoucí úlohu v optimalizaci energetických a uhlíkových stop svých služeb a v poskytování příslušných informací zákazníkům.

(1) KOM(2008) 800.

(2) KOM(2009) 36.

(3) KOM(2008) 886, Akční plán pro zavádění inteligentních dopravních systémů v Evropě a KOM(2008) 887, návrh směrnice: Rámec pro zavádění inteligentních dopravních systémů v oblasti silniční dopravy a pro styčné body s jinými druhy dopravy.

(4) Bio Intelligence „Dopady informačních a komunikačních technologií na energetickou účinnost“.

(5) Úř. věst. L 191, 22.7.2005, s. 29.

(6) KOM(2009) 111 v konečném znění.

(7) Veřejná konzultace o informačních a komunikačních technologiích pro nízkouhlíkovou společnost, 30. března – 14. června 2009.

(8) Pokyny OECD pro měření informační společnosti, Rev. červenec 2009, www.oecd.org/sti/measuring-infoeconomy/guide.

(9) SMART 2020: Umožnění nízkouhlíkového hospodářství ve věku informací, zpráva Klimatické skupiny jménem Globální iniciativy pro elektronickou udržitelnost (GeSI).

- (20) V oblasti budov, stavebnictví, dopravy a logistiky už byla formulována potřeba srovnatelných metodik pro měření energetické náročnosti a emisí uhlíku a práce za tímto účelem už byly zahájeny. Společné metodiky by měly sloužit k zajištění spolehlivých údajů a jako základna, na které by bylo možné rozvíjet nástroje IKT.
- (21) Partnerství mezi odvětvími by mohla urychlit rozvoj a rozsáhlé zavádění řešení na bázi IKT určených pro sledování, řízení a měření využívání energie a emisí uhlíku v energeticky náročných činnostech, a tím přispět k poskytnutí spolehlivého základu pro rozhodování v oblasti úspor energie a snižování emisí.
- (22) Inteligentní měření spotřeby může zajistit toky informací v reálném čase a umožnit nové kontrolní smyčky, čímž dovolí lepší řízení a kontrolu elektrické energie a ovlivní konečnou spotřebu ze strany spotřebitelů, zejména když je doprovázeno podrobným vyúčtováním. Několik členských států již přijalo právní předpisy nařizující zavedení inteligentního měření spotřeby nebo o jejich přijetí uvažuje. Koordinovaný postup členských států při stanovování minimálních funkčních specifikací pro inteligentní měřiče spotřeby by měl zamezit vzniku technických překážek, zajistit interoperabilitu a umožnit zavedení inovačních aplikací pro řízení konečného využití energie založených na IKT.
- (23) Inteligentní měření a inteligentní rozvodné sítě jsou důležitými prostředky pro maximalizaci úspor energie v budovách, pro rozsáhlé rozšíření elektrických vozidel, pro efektivní dodávky a distribuci energie a pro zavedení obnovitelných zdrojů energie. Aplikace a služby vyplývající z tohoto rozvoje pravděpodobně zavádějí podnět ke vzniku nových odvětví hospodářské činnosti se zapojením účastníků jak z odvětví energetiky, tak i z odvětví IKT. Podmínky napomáhající ke vzniku nových trhů by se měly posuzovat spolu s pilotními projekty a jinými průzkumnými iniciativami.
- (24) Pro účely tohoto doporučení se odhmotněním IKT rozumí snížení potřeby fyzického zařízení, které podmiňuje poskytování elektronických služeb. Odhmotnění má mimořádný význam pro zadávání veřejných zakázek v oblasti IKT. Lze toho dosáhnout optimalizací využívání existujících fyzických zdrojů, optimalizací konfigurace systémů IKT a zajištěním, aby rozšíření nebo modernizace existujících systémů nebylo nevyhnutně omezeno smluvně nebo technicky.
- (25) Jak prokázala veřejná konzultace uvedená ve 14. bodu odůvodnění, státní správy na všech úrovních jsou připraveny zapojit se do činností v oblasti zvyšování energetické účinnosti a snižování emisí uhlíku. Úlohou IKT v dosahování těchto cílů je také zaměření na probíhající iniciativy státních orgánů v celé Evropě. Je nutná účinná spolupráce mezi vnitrostátními, regionálními a místními úrovněmi správních orgánů členských států, aby se zajistil soulad mezi opatřeními, využila pozitivní synergie mezi nimi a vytvořil soubor kolektivních znalostí na základě sdílení zkušeností.
- (26) Odhaduje se, že širší využívání aplikací jako internetové veřejné služby a aplikace a pokročilé technologie pro spolupráci by do roku 2020 mohly ušetřit nejméně 1 až 2 % z celkové spotřeby energie na světě⁽¹⁾. Aby mohla EU generovat úspory v širokém měřítku, nezbytně potřebuje celoevropskou infrastrukturu širokopásmového připojení.
- (27) Žádná jednotlivá organizace nebo skupina zúčastněných stran nemůže efektivně pracovat sama. Společná činnost mnoha organizací jak ve veřejném, tak i soukromém sektoru, včetně partnerství na úrovni měst a na regionální úrovni, může razit cestu pro systémové změny v celé společnosti. Kromě toho chce Komise podpořit výměnu osvědčených postupů ve využívání řešení IKT za účelem zvýšení energetické účinnosti.
- (28) Je nutné zapojení na vnitrostátní, regionální a místní úrovni, má-li být dosaženo skutečného pokroku. Je proto na národních, regionálních a místních politických členských států, aby potvrdili plnou angažovanost v usnadňování včasné realizace opatření stanovených v tomto doporučení.
- DOPORUČUJE, aby odvětví informačních a komunikačních technologií
- v zájmu snížení rostoucího podílu celkových emisí uhlíku a posílení potenciálu informačních a komunikačních technologií (IKT) hrálo klíčovou a rozhodující úlohu v přechodu k energeticky účinnému nízkouhlíkovému hospodářství a učinilo tyto kroky:
1. zavázalo se k postupnému procesu odbourávání uhlíku, který povede k měřitelnému a ověřitelnému snížení energetické náročnosti a emisí uhlíku ve všech procesech výroby, dopravy a prodeje zařízení a komponentů IKT;
 2. prostřednictvím odvětvových sdružení se zúčastnilo činnosti, kterou zahájí Evropská komise a která je zaměřena na:
 - a) vytvoření rámce pro měření energetické a environmentální výkonnosti, přičemž se očekává, že odvětví přispěje výchozími údaji do roku 2010,
 - b) přijetí a zavedení společných metodik do roku 2011 za tímto účelem,
 - c) stanovení cílů energetické účinnosti do roku 2011 s cílem překročit do roku 2015 cíle EU pro rok 2020,
 - d) vydání plánu do třech měsíců od přijetí tohoto doporučení, a pak vydávání každoročních zpráv;
- ⁽¹⁾ SMART 2020: Umožnění nízkouhlíkového hospodářství ve věku informací, zpráva Klimatické skupiny jménem Globální iniciativy pro elektronickou udržitelnost (GeSI).

3. spolupracovalo s Evropskou komisí a jinými příslušnými veřejnými orgány a mezinárodními organizacemi na vytvoření rámce pro audit a ověřování, jehož cílem bude posoudit, zda a jak budou jednotlivé společnosti plnit cíle snižování energetické náročnosti a emisí uhlíku;
 4. v těsné spolupráci se stavebním odvětvím určilo řešení IKT ke zlepšení environmentální a energetické výkonnosti nových a existujících budov a stavebních postupů a postupů rekonstrukce, které povedou ke společnému plánu pro přijetí těchto řešení v rozsáhlém měřítku,
 5. v těsné spolupráci se stavebním odvětvím řešilo překážky širšího využívání nástrojů IKT pro modelování a simulaci a jiných příslušných aplikací, které usnadňují dodržování platných právních předpisů upravujících výkonnost budov a napomáhají mu;
 6. v těsné spolupráci s odvětvím dopravy a logistiky určilo řešení IKT ke zlepšení environmentální a energetické výkonnosti jejich služeb, která povedou ke společnému plánu širokého přijetí těchto řešení, a koordinovalo jej s činnostmi vykonávanými podle akčního plánu ITS.
 7. V těsné spolupráci s odvětvím dopravy a logistiky navrhlo systematický rámec pro poskytování úplných, srovnatelných a spolehlivých údajů o spotřebě energie a emisích uhlíku v provozu a službách nákladní dopravy a přepravy pro všechny potenciální uživatele.
- DOPORUČUJE, ABY ČLENSKÉ STÁTY:
- pro zajištění plného souladu politik IKT s vnitrostátními, místními a regionálními přístupy k uskutečnění přechodu na energeticky účinné, nízkouhlíkové hospodářství
8. prostřednictvím příslušných státních orgánů:
 - a) nejpozději do konce roku 2010 dohodly společné minimální funkční specifikace pro inteligentní měření, jejichž cílem bude poskytovat spotřebitelům lepší informace o spotřebě energie a dát jim možnost ji lépe řídit,
 - b) nejpozději do konce roku 2012 stanovily soudržný časový rámec pro zavedení inteligentního měření;
 9. přijaly a zavedly postupy zadávání veřejných zakázek, které ovlivní sílu poptávky veřejného sektoru a podpoří odhmotnění zboží a služeb IKT;
 10. na všech úrovních státní správy usnadňovaly používání příslušných nástrojů IKT s cílem lépe pochopit důsledky různých politik a zamezit negativním vedlejším důsledkům vyplývajícím z jejich vzájemné součinnosti;
 11. podporovaly využívání simulace a modelování energie ve vzdělávání a školení odborníků v klíčových odvětvích, zejména:
 - a) architektů, stavbařů a montérů,
 - b) auditorů v oblasti energetiky,
 - c) logistiky a nákladní nebo osobní dopravy,
 - d) funkcí ve veřejných službách, plánování a politice;
 12. prostřednictvím svých státních, regionálních a místních orgánů uskutečňovaly a v případě potřeby vylepšovaly své strategie pro zavedení spolehlivé vysokorychlostní širokopásmové infrastruktury, která usnadní sledování a řízení spotřeby, distribuce a výroby energie včetně energie z obnovitelných zdrojů, a strategie pro zavádění systémů jako inteligentní měření, inteligentní rozvodné sítě a inteligentní města v celém společenství;
 13. kromě povinností podle čl. 3 odst. 11 a bodu 2 přílohy I směrnice 2009/72/ES o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou⁽¹⁾ zapojily všechny příslušné zúčastněné strany do rozsáhlých pilotních projektů a předvádění inteligentního měření a inteligentních rozvodných sítí, aby se vytvořil konsensus v požadavcích na vznik budoucích inovací založených na IKT;
 14. prostřednictvím svých státních, regionálních a místních orgánů využívaly otevřené digitální platformy pro usnadnění uceleného přístupu k územnímu plánování a poskytování veřejných služeb, podporovaly sdílení znalostí a katalogizaci osvědčených postupů a udržování snadno přístupných úložišť informací;
 15. prostřednictvím svých státních, regionálních a místních orgánů vytvářely příležitosti pro tvůrčí formy spolupráce a řešení problémů na celospolečenské úrovni za pomoci výzev k předkládání nápadů, soutěží a – je-li to možné – poskytováním otevřeného přístupu k široké škále veřejných digitálních zdrojů a veřejných údajů;
 16. prostřednictvím svých státních, regionálních a místních orgánů zvýšily pro všechny segmenty společnosti přínosy vyplývající z nahrazení administrativních procesů offline aplikacemi a službami online, které přispívají ke zlepšení energetické účinnosti.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 211, 14.8.2009, s. 55.

VYZÝVÁ členské Státy,

aby do 12 měsíců od zveřejnění tohoto doporučení a pak jednou ročně informovaly Komisi o opatřeních přijímaných v reakci na toto doporučení.

V Bruselu dne 9. října 2009.

Za Komisi
Viviane REDING
členka Komise
